

- ✓ Звертайте увагу на попереджувальні знаки про мінну небезпеку, обмеження проходу та проїзду.
- ✓ Перед поїздкою перевірте у сервісі ДСНС інформацію про потенційно небезпечні території. Не намагайтеся самостійно розмінувати або прибрати уламки снарядів, викликайте спеціалістів ДСНС.
- ✓ Перед поїздкою на природу (ліси, гори) дізнайтесь про ситуацію в регіоні на сайті ДСНС або місцевої влади, поцікавтеся чи існують обмеження щодо відвідування території. Перед відвідуванням туристичних об'єктів перевірте графік та правила роботи. Перед походом у гори зареєструйтесь у додатку «Спасіння у горах».

УДК 379.831:711.455.8]:502/504](477.51)

КОМПОНЕНТИ ПРИРОДНОЇ СКЛАДОВОЇ В СТРУКТУРІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЛІТНІХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРІВ У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ (НА ПРИКЛАДІ ПСИХОЛОГО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ШКОЛИ «ЧЕРНІГІВ – ЦЕ МИ»)

*Потоцька С.О, кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології
Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
м. Чернігів*

У складних умовах воєнного часу важливим є оздоровлення дітей, які постраждали під час активних бойових дій. Одним з найбільш постраждалих українських міст від бойових дій з початку війни в Україні є місто Чернігів, яке займає 4 місце за кількістю дітей, які отримали поранення або загинули.

За фінансової підтримки Благодійного фонду «Голоси дітей» у партнерстві з Національним університетом "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка для 60 дітей Чернігівської громади (з них 31 дитина з інвалідністю) нами було проведено психолого-реабілітаційну літню школу «Чернігів – це Ми» з 1 серпня по 10 серпня 2022 року. Основною метою якої було психологічне відновлення молоді на засадах екотерапії та підвищення комунікації, соціалізації дітей через сприйняття природних компонентів як факторів впливу на дітей.

Заходи роботи з молоддю здійснювалися на базі Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка та навчально-наукової станції як моделі дитячого ботанічного саду, заняття проводилися висококваліфікованим колективом педагогів, учителів та психологів. Було залучено до реалізації діяльності заходів у літній школі 24 експерти-викладачі з НУЧК імені Т.Г. Шевченка, Мезинського національного природного парку, учителів загальноосвітніх шкіл I-III ст. № 19, № 5, № 30 до проведення майстер-класів, агроекологічних практик.

Під час проведення занять, майстер-класів застосовувалися наступні методи: фітотерапії, гарденотерапії, агротерапії, зоотерапії, ландшафтотерапії.

арттерапії, ізотерапії, ліплення та випікання з тіста, оригамі, колажі, танцювальна терапія, ігротерапії, техніка кольоротерапії.

Рис. 1. – Під час проведення заходів літньої школи «Чернігів – це Ми» на засад екотерапії

У рамках діяльності проводилися еколого-психологічні тренінги, психолого-соціальну допомогу отримали 30 вихованців двох реабілітаційних центрів Комунального закладу "Чернігівський навчально-реабілітаційний центр" Чернігівської обласної ради та Комунального закладу "Чернігівський навчально-реабілітаційний центр №2" Чернігівської міської ради Чернігівської області (майстер-класи «Створення ботанічного саду в домашніх умовах»). Нами використовувалися компоненти природної складової в структурі діяльності літньої школи «Чернігів – це Ми» під час занять, майстер-класів застосовувалися наступні методи:

- ✓ фітотерапії (майстер-класи: «Виготовлення фітомішечка», «користь навколо нас», «Використання натуральних барвників, ароматизаторів у виробництві кондитерських виробів»; «виготовлення вітамінних напоїв»);
- ✓ гарденотерапії (майстер-клас «Відкриття у світі рослин» створювали патріотичну клумбу в вигляді тризуба та висаджували чорнобривці);
- ✓ агротерапії (майстер-класи: створення міні екосистеми «КВІТУЧИЙ ДРУГ», посадили в горщик квітку – чорнобривець, яку забрали додому і за якою будуть проводити напрямки агроекологічного догляду, «Створення ботанічного саду в домашніх умовах» (вирощування рослин HOME FLORARIUM) як правильно вирощувати рослини та їх властивості);
- ✓ зоотерапії (екскурсія до зоокуточку птахів ознайомилися з різноманітністю видового складу та як правильно проводити догляд за тваринами, ігри з котиками);
- ✓ ландшафтотерапії (майстер-клас «Вплив ландшафту на відновлення здоров'я людини»).

У літній школі "Чернігів – ц Ми" було здоровлено 60 дітей у поєднанні з пізнанням природного середовища та інструментами смарт-агроекології для молоді. Проведено заходи практичного спрямування, майстер-класи, заняття з висадки рослин, гарденотерапевтичних практик через інструменти смарт-агроекології, екскурсії по екологічній стежці РЛП "Ялівщина" для дітей "Лісова казка", "Дивосвіт природи Ялівщини" та їх батьків "Краса навколо нас" на навчально-науковій станції НУЧК. Сформовано позитивний психоемоційний стан здоров'я дітей під час проведення майстер-класів та здійснено різні види прикладної діяльності. Отримані нові знання та практичний досвід буде перенесений учасниками літньої школи у повсякденно-побутовий напрямок діяльності й будуть використовуватися ними знання, уміння інструментів смарт-агроекології у своїх родинях.

Список використаної літератури:

1. С.О. Потоцька, М.О. Дяченко, С.А. Нігородова, О.Ю. Задерейко Формування екологічного світогляду молоді під час діяльності літніх, психолого-реабілітаційних шкіл через заходи екотерапії на території Поліського регіону // Реалії та перспективи еколого-освітньої роботи в парадигмі стійкого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 жовтня 2022 р.). Селезівка : Поліський природний заповідник, 2022. С. 165-168.